

МЕХАНІЧНІ КОЛИВАННЯ І ХВИЛІ

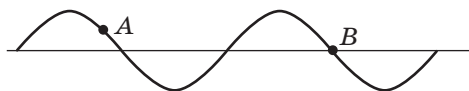
1 Установіть відповідність між прикладом руху та його назвою.

1 Рух дзиги	А Автоколивання
2 Коливання вуш- ної мембрани	Б Вимушені коли- вання
3 Рух тягарця, підвішеного на пружині	В Вільні коливання
4 Зісковзування тіла по похилій площині	Г Обертальний рух
	Д Поступальний рух

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2 Дайте відповіді на запитання та обґрунтуйте їх.

Мотузкою поширюється поперечна хвиля (див. рисунок).

- 1) У якому напрямку поширюється хвиля, якщо в поданий на рисунку момент часу точка A мотузки рухається вниз?
- 2) Як напрямлене в даний момент прискорення руху точок A і B мотузки? швидкість руху точки B ?

3 Позначте всі правильні твердження та коротко обґрунтуйте кожну відповідь.

Рівняння коливань математичного маятника має вигляд $x = 0,1 \cos(\pi t)$.

- А** Циклічна частота коливань маятника становить приблизно 6,28 рад/с.
- Б** Довжина маятника дорівнює приблизно 1 м.
- В** За 10 с маятник здійснює 5 коливань.
- Г** Якщо цій маятник змусити коливатися на Місяці, то частота його коливань збільшиться.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

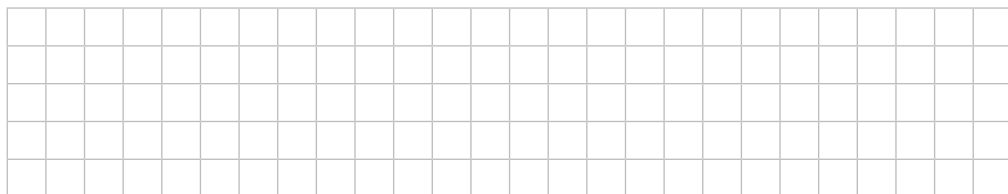

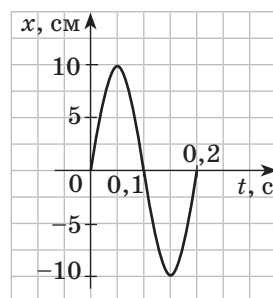
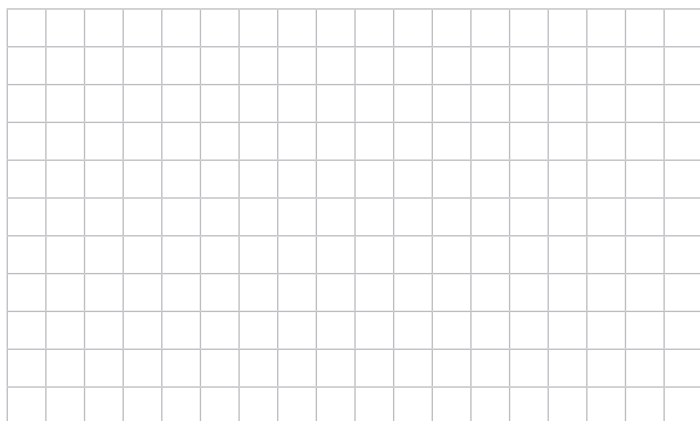

4 Розгойдуючи один кінець довгого гумового шнура, учень створив поперечну хвилю, яка поширювалася вздовж шнура зі швидкістю 4,5 м/с. Визначте відстань між найближчими точками, які коливаються синхронно, якщо за 10 с шнур зробив 30 коливань.

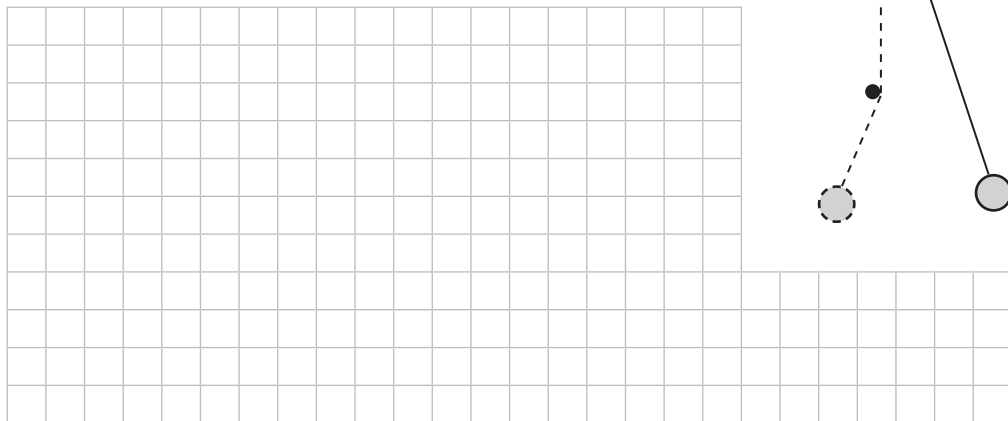
5 Пружинний маятник — тягарець масою 100 г, підвішений на пружині, — здійснює незатухаючі гармонічні коливання, графік яких подано на рисунку.

- 1) Запишіть рівняння коливань маятника.
- 2) Визначте жорсткість пружини та найбільшу швидкість руху тягарця.

Додаткове завдання

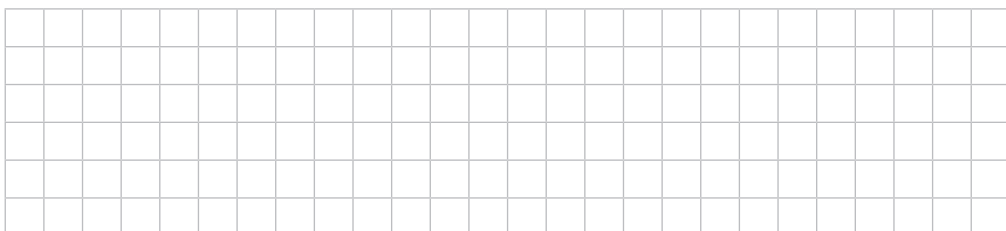
Металеву кульку підвісили на нитці завдовжки 1 м. Нижче від точки підвісу на відстані 75 см від неї вбили цвях. Кульку відхилили від положення рівноваги та відпустили (див. рисунок). Визначте період коливань цієї коливальної системи.

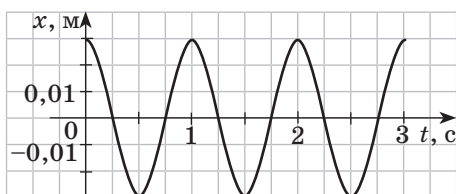

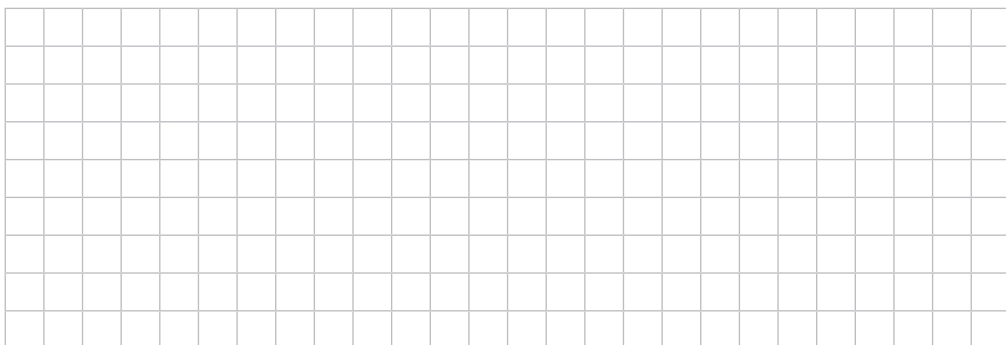
Звукова хвиля довжиною 1 м переходить із повітря у металеву трубу. Яка частота цієї хвилі в металі, якщо швидкість поширення звуку в повітрі 340 м/с, а в металі — 5000 м/с?

Маятник — металева куля, підвішена на нитці, — здійснює незатухаючі гармонічні коливання, графік яких подано на рисунку.

- 1) Запишіть рівняння коливань маятника.
- 2) Визначте довжину нитки та повну енергію коливань.

Додаткове завдання

На рисунку показаний біфілярний маятник. Довжина кожної з трьох ниток дорівнює 1,6 м. Який період коливань маятника, якщо вони відбуваються:

- 1) у площині рисунка;
- 2) перпендикулярно до площини рисунка?

